

TRANKEBAR

Uden for Danish-Indian Cultural Centre ved indvielsen d. 4/2 2017 (K. Helles)

NR. 25 – FEBRUAR 2018

Indholdsfortegnelse

Forsiden: Uden for Danish-Indian Cultural Centre ved indvielsen	1
Medlemsblad og indhold.....	2
Foreningsoplysninger.....	3
Foreningens formål	
Foreningens hjemmesideadresse	
Foreningens bestyrelse	
Foreningen Flora Cottage	
400 års jubilæet (Knud Helles).....	4
Højskole i Trankebar (Knud Helles).....	7
I tip,tip, tip oldefars fodspor (Arne Stricker).....	9
Dansk-Indisk Kulturcenter (Poul Petersen).....	14
Den første trykte bog på Tamil (Knud Helles).....	17
Serviceoplysninger.....	21
Bagsiden: Fra det maritime museum Queen´s Library i det ny Danish-Indian Cultural Centre....	22

Medlemsblad for Foreningen Trankebar

Ansvarshavende redaktør: Foreningens formand Poul Petersen

Redaktør: Næstformand Knud Helles

Oplag: 500

Tryk: Indien

Medlemsbladet udkommer 1 - 2 gange årligt.

Billeder i bladet er taget af Arne Stricker, Knud Helles, Poul Petersen m.fl.

Foreningen Trankebar

Formål: Foreningen er en dansk forening, der har som formål at understøtte Trankebar og relationen mellem Trankebar og Danmark

Hjemmeside: <http://www.foreningen-trankebar.dk>

Foreningens bestyrelse:

Formand:	Poul Petersen, poul@vestfynsefterskole.dk
Næstformand og red.:	Knud Helles, knudhelles@troensemail.dk
Kasserer:	Karin Knudsen, kvknudsen@mail.dk
Sekretær:	Lisbeth Svensmark Hulgård, lisbeth@svensmark.dk
Medlem:	Jan Skaarup, selleriisgaard@gmail.com
Medlem:	Kirsten Grønning, klg@danskaustroserigrafi.dk
Medlem:	Lene Marie Sørensen, lenemarie5690@gmail.com

Flora Cottage

En del af foreningens medlemmer har andele i det restaurerede hus "Flora Cottage" i Dronningensgade i Trankebar og er dermed også medlemmer af Foreningen Flora Cottage.

Jan Skaarup (Formand)	selleriisgaard@gmail.com
Henning Olsen (sekretær)	ho5p9w@gmail.com
Svend Erik Holm (kasserer)	sv45holm@gmail.com
Lene Marie Sørensen (medlem)	lenemarie5690@gmail.com
Flemming Elnegård (suppl.)	felnegaard@hotmail.com
Poul Petersen (fmd. f. Foreningen Trankebar)	poul@vestfynsefterskole.dk

400 års jubilæet

af
Knud Helles

I årene 1618-20 blev den første direkte kontakt mellem Danmark og Indien etableret. Danmark fik en aftale om at overtage den lille fiskerby Trankebar på Coromandelkysten i Indien som handelsstation og støttepunkt for udviklingen af en dansk asienshandel. Det er nu 400 år siden. I perioden 2018-20 kan vi både fejre 400-året for afsendelsen af en flåde fra Danmark til Indien i 1618 og for grundlæggelsen af den danske handelsstation i Trankebar i 1620.

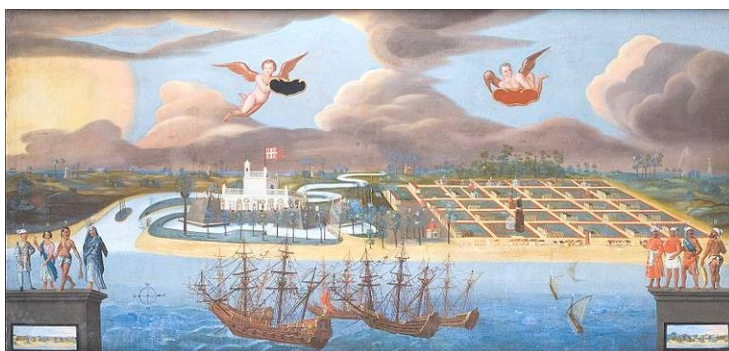
Det runde jubilæum er en oplagt lejlighed til at fejre og mindes den lange periode, hvor Danmark havde direkte kontakt med Indien, både for at øge bevidstheden om de mange spor, den har afsat i begge lande, og for at styrke det kulturelle samarbejde mellem dem nu og på længere sigt.

Derfor udsendte foreningens bestyrelse i august 2017 en indbydelse til et idémøde i København til en lang række institutioner, politikere og andre, som vi mente kunne være interesseret i at deltage i et sådant møde som opvarmning til fejring af jubilæet. Med indbydelsen udsendtes nedenstående forklarende tekst:

Danmark - Indien

400 år

af Knud Helles

Trankebar ca. 1650 (Skokloster, Sverige)

I slutningen af 1618 sejlede 5 handels- og flådefartøjer ud fra København med kurs mod Ceylon. Ekspeditionens formål var at sikre Danmark-Norge fodfæste i Sydøstasien for at kunne deltage i den lukrative handel med asiatiske varer, som havde udviklet sig efter portugisernes opdagelse af søvejen til Indien i 1498.

Frem til slutningen af 1500-tallet fastholdt portugiserne kontrollen over den direkte forbindelse med Asien. Men derefter blev deres monopol brudt af nederlandske og engelske handelskompagnier. Nu ønskede også Danmark-Norge at deltage i kapløbet om at forsyne det voksende europæiske marked med efterspurgte asiatiske varer.

Med engagementet i denne oversøiske handel tog Danmark et afgørende skridt i den udviklingsproces, som siden da har medført en stadigt stærkere integration i en globaliseret verden. Da de danske skibe halvandet år efter afsejlingen fra København og efter store tab omsider ankom til Ceylon, gjorde portugisernes magtstilling det imidlertid umuligt for danskerne at få en aftale med kongen om særlige handelsrettigheder. De sejlede derfor op langs Indiens sydøstkyst. Her lykkedes det i efteråret 1620 den danske admiral, Oluf Gedde, at få en aftale med naiken i Tanjore om, at Det Ostindiske Kompagni kunne overtage den lille kystby Trankebar mod en årlig afgift. Allerede i november samme år påbegyndtes opførelsen af fæstningen Dansborg, som stadigt

eksisterer, og ved midten af 1600-tallet blev byen omgivet med en mur, hvorefter der dog i dag stort intet er tilbage.

Dansborg (K. Helles)

I det meste af perioden, fra erhvervelsen i 1620 til Danmark solgte Trankebar til englænderne i 1845, var byen en underskudsforretning. Kun i perioder med konflikt mellem englændere, nederlændere og franskmænd blomstrede den danske koloni som følge af dens neutrale status. Men selvom Trankebar kun i korte perioder var en god forretning for Danmark, skal man ikke underkende dens betydning:

Trankebar var den første danske oversøiske handelsplads. Den blev springbræt for etableringen af danske handelsforbindelser med andre dele af Asien. I de 225 år mellem 1620 og 1845 boede tusinder af danskere og andre europæere og gjorde tjeneste i Trankebar, og i den samme periode besøgte tusinder af danske søfolk byen med kompagniets skibe. I Trankebar vidner Dansborg, guvernør-boligen, byporten og en række andre bygninger og gader om dansketiden. Desuden gemmer mange danske og indiske familier på minder om de 225 års fælles dansk-indiske historie.

Landporten (K. Helles)

I løbet af de næste år er det 400 år, siden Danmark engagerede sig i den oversøiske handel ved at sende skibe til Indien for at etablere en handelsstation der.

I november 2018 sejlede flåden af sted, og i slutningen af 1620 blev Trankebar erhvervet som støttepunkt for den danske handel med Sydøstasien.

Disse skelsættende begivenheder bør ikke forbigås i stilhed!

Vi mener, at der er solide argumenter for at mindes og fejre 400-året for begge begivenheder. Vi er

overbeviste om, at der vil være stor interesse for at markere 400-årene for det danske engagement i Trankebar med forskellige aktiviteter og produktioner mv.

Kom og giv dit bud på, hvordan vi bedst kan fejre 400-året, og hvad du eller din institution evt. kan bidrage med.

Mødet, der blev afholdt den 9. oktober i Asia House på India Kaj i København, blev et rigtig godt møde med næsten 30 deltagere. Der kom repræsentanter fra bl.a. Rigsarkivet, Nationalmuseet, Københavns og Syddansk universiteter, Den Danske Ambassade i Indien og flere foreninger, herunder Marineforeningen, Dansk-Indisk Forening samt en håndfuld af vores forenings medlemmer. Mere end 40 ideer til fejringen blev fremlagt på mødet, noteret på en flip-over og senere renskrivet og rundsendt til alle deltagerne. Her følger et udvalg af forslagene:

- Markering af første del af flådens sejlads fra København til Helsingør med f.eks. gamle danske sejlskibe.	- Foredrag på Folkeuniversitetet
Udarbejdelse af liste over forskellige foredragsholdere
- Flydende Trankebar-udstilling på museums-skibene Samka og Caroline S.	- Kongeskibet "Dannebrog" og skoleskibene "Danmark" og "Georg Stage" til Trankebar
- Kontakt til kanonér-laug og saluttering i Danmark og i Trankebar – evt. kontakte Frederiksværk.	- Trankebar-tillæg til Marineforeningens tidsskrift i oktober 2018
- Fotoudstilling om det tværreligiøse samliv i Trankebar.	- Udstillinger om Indien med et bredere sigte end blot Trankebar.
- Digitalisering af arkivalier 1616-1845	- Spice-route projekt i Indien – projekt om temarejse gennem Indiens krydderzoner.
- Forskningsprojekt om slavehandel på danske handelsstationer	- Afholdelse af højskolekurser i Trankebar for danskere i anledning af 400 årene.
- Koncerter, seminarer og andre arrangementer på Nationalmuseet	- Arrangementer om historie og kultur for Trankebars befolkning i Danish-Indian Cultural Centre
- Oversættelse af Indien-bindet af den ny kolonihistorie til engelsk og til Tamil	

Højskole i Trankebar

af
Knud Helles

Som det fremgår af Poul Petersens artikel om ideerne bag foreningens Dansk-Indisk Kulturcenter er kulturmøde, kulturudveksling og undervisning helt centrale elementer i vores virke i Trankebar. Tanken om at lave højskolerejser til Trankebar har ofte været på tale i de mange år, Foreningen har eksisteret. Siden 2014 har vi ved flere lejligheder drevet aften - undervisning på lokale skoler. Men de sidste 2 år har Poul Petersen og jeg også haft held med at arrangere såkaldte højskolerejser til Trankebar med små grupper på omkring 10 deltagere. Første gang i juli/august 2016 og senest i oktober 2017. Begge rejser har bevist projektets bæredygtighed og betydning. Desuden har de været til stor glæde og inspiration for os begge. Derfor vil vi fremover søge at samle deltagere til nye højskolerejser til Trankebar. Arne Strikker, som deltog i den seneste højskolerejse beretter i den følgende artikel om sine oplevelser fra rejsen.

For at give et begreb om rejsernes indhold, følger her rejsens program i komprimeret form – dvs. uden klokkeslæt, middagspauser m.fl. rent praktiske oplysninger:

Dag 1

flyafgang fra CPH (13-16 timer)

Dag 2

Ankomst Chennai

Afgang med minibus til Trankebar (5-6 timer)

Ankomst til Trankebar og indkvartering i Flora m.m.

Dag 3

1. rundtur i byen (Knud)

Mit møde med Trankebar (Poul)

Dag 4

Fiskersamfundet og Tsunamien (Poul)

Tur til fiskernes auktionshal (Poul)

Indien: historie og samfund (Knud)

Dagligliv i Indien (Poul)

Dag 5

Den danske koloni – religioner og mission (Knud)

Spiritual Centre og Ziegenbalg Museum (lutheraner)

Besøg i Dansborg (Knud)

Møde med repræsentant(er) fra religiøs gruppe (katolik)

Dag 6

All Religions Merge (Poul)

Udflugt til Nagore (muslimsk valfartssted) og Velankanni (katolsk valfartssted) (Knud)

Dag 7

Family Life (Poul)

Møde med repræsentant(er) fra religiøs gruppe (hindu)

Rundtur i Trankebar-området (m. familiebesøg hvis muligt) (Knud)

Dag 8

Introduktion til skolevæsen i Trankebar (Knud, Poul)

Skolebesøg

Dag 9

Formiddag: Møde med repræsentant(er) fra religiøs gruppe (muslim)

Eftermiddag til fri disposition

Dag 10

Afgang fra Flora med minibus mod Chennai (5-6 timer)

Flyafgang fra Chennai 13-16 timer)

Ankomst København

På begge rejser har der måttet foretages ændringer af programmet som følge af lokale forhold, men i hovedsagen har dette grundprogram vist sig at fungere.

Den 9-10 dages rejse, der omfatter indkvartering i foreningens ejendom "Flora" og hos naboen, morgen- og aftensmad, undervisning og ekskursioner kan gøres for omkring kr. 11.000 (inklusive en flybillet til kr. 5.000 – 5.500, som deltagerne selv står for og 5.900 til foreningen for alt det andet.)

Højskoleholdet med Merinal tv. og Sankar th. oktober 2017 ved pressemøde i Queen's Library ved præsentationen af Nationalmuseets store bog om Guvernørboligen og udgivelsen af en udgave på Tamil af foreningens lille hefte om Danish-Indian Cultural Centre.

I tip, tip, tip oldefars fodspor

af
Arne Stricker

Forfatteren på stranden foran Dansborg(A. Stricker)

I december 1777 gik en ung løjtnant, Otto Christian von Stricker, senere kommandant på Dansborg og far til 15 børn, ombord i skibet "Rigernes Ønske" og 8 måneder efter stod han på stranden i Trankebar.

*I oktober 2017, altså 240 år senere, foretog min bror Bent og jeg den samme rejse, denne gang med fly og bus, det tog bare 30 timer. Måske har vi haft den samme følelse, vores tip, tip, tip oldefar Otto på stranden ved Dansborg og vi, Bent og jeg, da vi kørte gennem byporten ind i Trankebar – **"her starter et eventyr"** "eller **"kors hvor er her varmt!"***

Vi bliver hjerteligt modtaget i "Flora Cottage" af Sankar og hans kone, vi 9 højskoleelever samt Poul Petersen og Knud Helles. Et godt måltid og så i seng under myggenettene, for den lange tur har trods alt taget på kræfterne. Det skal dog også med, at gennemsnitsalderen for os højskoleelever vel er et godt stykke over 60.

Morgenens bad bekræfter, at det ikke er et 4-stjernet hotel vi har booket, der er kun koldt vand i bruserne. Det har jeg vist ikke prøvet siden skoletidens trængsler. Men ellers er Flora et dejligt og hyggeligt sted at bo.

Det bliver også vores højskole i den kommende uge. Poul og Knud fortæller om Trankebarforeningens arbejde og historie, fiskersamfundet og tsunamien, Indiens

historie, missionen, de mange religioner i Trankebar, family life i Indien o.s.v. , alt sammen god forberedelse til de efterfølgende møder med forskellige repræsentanter fra lokalsamfundet.

Efter morgenmaden bliver vi hentet af Knud, der vil føre os gennem byen og udpege de steder, vi senere skal besøge. Det skal også forhindre, at vi farer vild, når vi begiver os ud i Trankebar på egen hånd.

På hjørnet af Dronningensgade og Kongensgade får vi vores første chok – et kæmpestort og grimt monument for missionæren Ziegenbalg dominerer dette centrale sted. Og, erfarer vi senere, det er projektørbelyst om aftenen, mens f.eks. det nærliggende Dansborg ligger hen i mørke. Knud betyder, at Trankebarforeningen ikke har været involveret i dette Ziegenbalg-projekt.

Ved siden af monumentet ligger Dansk-indisk Kulturcenter. Det er til gengæld Trankebarforeningens projekt og indeholder mødelokaler, et bibliotek og et maritimt museum. Vi hilser på den søde og kompetente kustode og de murere, der (i bare tæer) arbejder på at færdiggøre 1. sal. Bygningen var oprindeligt en tilbygning til Kommandantgården, som ligger ved siden af og er i en elendig forfatning, dele er ligefrem styrtet sammen. Men bygningen har kvaliteter

og står først på listen over bygninger, som Trankebarforeningen vil genopbygge.

På den anden side af centret ligger Guvernørgården, som for få år siden blev renoveret. Den trænger dog allerede til en god gang kalk. Bygningen er aflåst, da det museum som var etableret der, er lukket ned. Da vi senere kommer ind, ser vi et fantastisk flot hus, mens museet blot består af en række plancher. Der mangler simpelthen genstande fra den tid, hvor bygningen blev brugt til sit tiltænkte formål, en fornem bolig for guvernøren og hans familie.

Bænken på paradepladsen optaget (A. Stricker)

Lidt længere ned af Kongensgade mod havet ligger endnu en smuk bygning – den tidligere engelske ”amtmands” bolig. Den er nu byens bedste (og eneste) restaurant og hotel. Vi lærer stedet rigtig godt at kende, for det er her vi i den kommende uge kommer til at indtage vores frokost. Godt og billigt, vi savner dog en kold øl eller et glas vin til maden.

Overfor Guvernørgården og restauranten, mellem paradepladsen og havet, ligger Dansborg. Stor, velholdt og lyserød. Måske er det farven der gør, at den ikke virker skræmmende som mange andre store fæstninger gør.

En del af Dansborgs hovedbygning, den tidligere kommandantbolig og kirken, er indrettet til museum. Men også her er der en udtalt mangel på genstande og inventar fra danskertiden.

Kunne man ikke bruge det forestående 400 års jubilæum til at trække relevante genstande

ud af danske museer og samlinger og sende dem til Trankebar, enten som donation eller hvis det ikke er tilladt, som et langtidslån – eller hvis det heller ikke er muligt, så bare i jubilæumsåret 2020.

Hele holdet på Dansborg (A. Stricker)

De to tilbageværende kanoner på Dansborg er en katastrofe! Den ene er skåret over på midten, den anden helt deform. Kunne Tøjhuset i København mon ikke finde et par kanoner med forbindelse til Trankebar, som de kunne undvære – i hvert fald i en periode. Jeg er sikker på, at jeg kan finde et par kanoner i Faaborg Kanonerlaug, mig selv inklusive, der er parate til at iføre sig uniformerne anno 1807 og tage til Trankebar og fyre dem af i forbindelse med jubilæet.

Så bliver den gode kommandant Otto von Stricker pludselig nærværende. Jeg ser ham for mig, stående på fæstningsmuren eller måske helt oppe i tårnet, og spejde ud over det Den bengalske Havbugt efter skibet fra Danmark, der kommer med nyheder, breve og forsyninger, ikke mindst af vin, for sidste års forsyning er for længst drukket. Eller måske skuer han efter de fæle englændere, der i 1808 fratog ham Dansborg og satte ham på ventepenge.

Vi vender tilbage til Kongensgade og på hjørnet overfor Ziegenbalg-monumentet, ligger Zions kirken. Den blev bygget i 1701 og erstattede den kirke, der lå på Dansborg.

Otto blev begravet fra Zions kirke i 1819. Kirken er desværre aflåst og vi kommer heller ikke senere ind i den.

Længere nede af Kongensgade i retning mod byporten støder vi på Ziegenbalg spiritual Center. Ved 2 senere besøg her møder vi først lederen af missionen, der fortæller om missionen og de mange aktiviteter og skolen, den står for. Ved det andet besøg ser vi Ziegenbalg Museum, som er under opbygning.

Overfor centret ligger missionens kirke, Ny Jerusalem kirke, som Ziegenbalg fik opført i 1718. Den er smuk og kirkegården rummer mange gamle gravsten. Kirketjeneren kommer med gæsteborgen og fremviser stolt en inskription og siger: ”Den danske dronning har været her.” Det var dog prinsesse Benedikte der havde været på besøg – men lidt kongeligt er det jo.

Lidt længere nede af gaden kommer vi til Sct. Theresas Convent – et katolsk nonnekloster, skole og socialt hjælpecenter. Da vi senere besøger det, fortæller priorinden om dets mange aktiviteter, ikke mindst det sociale aspekt, hvor klosteret tager udstødte kvinder ind, giver dem arbejde og husly og betaler dem en mindre løn, som opspares for at de senere kan starte en lille forretning eller købe sig et par geder.

Poul og Knud har inviteret to unge muslimske lærere til at mødes med os her på det katolske nonnekloster. Dette samt den næsten moderlige måde, som priorinden behandler de to kvinder på, vidner om, at man her på disse kanter er tolerante og accepterer andres ret til at have deres egen tro. Resten af Indien, ja resten af verden, kunne godt lære noget her. De muslimske læreres udsagn er da også, at de ikke i deres virke og dagligdag oplever nævneværdige problemer i forhold til det omgivende hindu- og kristne samfund. Videre mod byporten passerer vi guvernør Rehlings smukke hus, som så vidt jeg husker nu er skole.

Mette Marie Rehling, født Stricker, får en lille kærlig tanke.

Endelig når vi den imponerende byport og kommer ud i handelsgaderne. Her, i ”Tankebars Rosengårdscenter”, kan man købe næsten alt. Et væld af boder tilbyder frugt, kød, fisk, brød, kolonialvare, drikkevarer excl. alkohol – det er billigt og farverigt og man bliver mødt med venlighed. Eneste anke – det roder og affald ligger overalt.

I handelsgadens største bod køber jeg en lampe med ur og hjerteformet ramme. Den koster 20 kr. og er så grim, at man tror det er løgn. Men den virker og jeg er glad for den og nyder den så længe, den får lov at stå fremme.

Mit elskede ur (A. Stricker)

Vi fortsætter ind i det muslimske kvarter og får her en uventet oplevelse. Vi er stoppet op foran et hus der tydeligvis er nyt og mens vi står og beundrer det, kommer husets ejer ud og inviterer os alle indenfor i gårdhaven. Han fortæller, at huset rigtignok kun er et par år gammelt, og at han har tjent til det ved flere måneder af gangen at tage til Singapore, hvor han har hyre på en stor fiskerbåd. Han er stolt af sit hus og sine kønne piger som han viser billeder af og også hans søde kone kommer frem fra husets mørke. Hun spurter i byen

efter mælk og vi får te med mælk og meget sukker. Herligt.

På vores videre færd krydser vi den gamle voldgrav og rester af den gamle bymur. Her er meget beskidt, voldgraven er fyldt med affald og plastposer. Stadig i det muslimske kvarter passere vi den nye og gamle moske inden vi igen når tilbage til "Flora Cottage".

I denne rundgang i byen er flere dages oplevelser indflettet, men vi er langt fra færdig med vores eventyr.

En tidlig morgen drager vi til fiskeauktionen lidt nord for Dansborg. Her er fiskerne kommet ind med dagens fangst og den sælges nu på auktionen. Det er mest små fisk der fanges, vi har spist dem flere gange – de smager dejligt.

Tidligere boede fiskerne her, tæt ved stranden og deres både, men tsunamien i 2004 ændrede alt. Mere end 600 mennesker mistede livet i Trankebar, de fleste fiskere, deres koner og børn. Nu er der bygget nye boliger til fiskerne længere inde i landet. Og de har fået nye og bedre fiskerbåde.

En anden tur går til den gamle danske kirkegård i Nygade. Den er omkranset af en mur og låge, derfor kan køer og geder ikke komme ind. Der virker rigtigt men betyder til gengæld, at kirkegården nærmest er forsvundet i ukrudt.

Den gamle kommandant Otto bliver igen nærværende – han blev begravet her i et familiegravsted sammen med sin kone og mange børn. Men desværre er der intet tilbage af gravstedet. Men der er mange andre sten og sarkofager med danske navne på. Om der også er slanger ved vi ikke, men vi vendte alle hjem i god behold.

To længere udflugter venter os – den første til Vellankanni.

Vi kører med minibus gennem bare rismarker og travle landsbyer til Nagore, hvor der midt i byens kaotiske centrum ligger et kendt og populært muslimsk valfartssted. Efter at vi

vasket vore fødder grundigt, får vi adgang til moskeen. Den er ikke særlig stor og i snævre gange står folk og beder. En lidt klaustrofobisk oplevelse, synes jeg.

På vejen mod Vellankanni kommer vi forbi en kirke fra 1500-tallet. Den skulle være bygget til ære for jomfru Maria som tak for nogle portugisiske søfolks mirakuløse redning under en storm.

Dette og andre mirakler ligger også bag opførelsen af kirken "Basilica of our Lady of good Health" i Vellankanni. Den er en del af

Vi vasker vores fødder (A. Stricker)

et kæmpemæssigt, religiøst, katolsk marked med kirker, kapeller, museer, paladser m.v. Her kan man bringe ofre til "the good lady" og takke for, at man har fået sine ønsker og drømme opfyldt. Man kan også få tilgivet sine synder ved at kravle på sine knæ de vel ca. 800 m. ad en grusvej fra en kirke til en anden. Således tilgivet kan man derefter gå sig en tur i handelsgaderne, købe god indisk mad til 20. Rp. incl. vand og ende nede ved havet, hvor mange indere bruger søndagen og det dejlige vejr til at bade (med alt tøjet på).

På stranden i Vellankanni (A. Stricker)

På vejen hjem fra Vellankanni køber vi i et territorium under New Delphi et par kasser øl, som vi smugler med hjem til "Flora Cottage". Lykken er et køleskab med kolde Tuborg.

Endnu en interessant udflugt har vi til gode – turen til den del af Trankebar som ligger udenfor Trankebars (nu ikke eksisterende) bymure.

Vi kører mod Tillali, den ene af Trankebars to store landsbyer, og passerer et sted, hvor der i danskertiden lå et møntpresse. Der er nu intet tilbage bortset fra spredte murbrokker.

I Tillali stopper vi ved det store, gamle hindu-tempel, som i 1756 var skueplads for det voldsomste slag, danske soldater udkæmpede i deres 225 år i Indien. Her blev mange danske soldater og indiske sepoy-soldater dræbt - blot 1 (eller 5) undslap. Ja, kilderne er noget uenige.

Ved siden af templet ligger et Gandhi museum. Gandhi besøgte kun Tillali én gang, i 1915, men selvfølgelig skal han have et museum og et monument. Museet har udover nogle billeder intet reelt indhold. Eneste genstand i den store museumssal er kustodens motorcykel.

Vi besøger en skole, som Bestseller har fået renoveret for år tilbage. Man er nu i gang med

en tilbygning. Når denne skole er interessant er det fordi den ligger på det sted, hvor guvernør Rehling havde sin have og bungalow. Der er dog nu kun portsøjlerne tilbage.

Også her får Mette Marie en tanke.

Så kommer vi forbi et lille, undseligt hus, hvor der bor en væver. Han viser os sin gamle, primitive trævæv og hævder, at han på den fremstiller de smukkeste sari-stoffer. Han viser kollektionen og sælger deraf. Men kan den gamle mand virkelig væve så mange, smukke stoffer på den gamle væv?

På vejen mod Poreia ser vi et teglværk. Det virker primitivt – men fremstiller de smukke, røde mursten, som vi ser overalt.

I Poreia, Trankebars anden store landsby, stopper vi ved Bethlehemskirken. Den er desværre lukket men på kirkegården kan man se enkelte gravsten fra danskertiden. Ved siden af kirken ligger i øvrigt en meget flot villa i hvis have der ligger et gammelt, velbevaret kanonløb. Mon det stammer fra Dansborg?

I Poreias sydlige udkant ligger "Strickers have". I denne store have, hvoraf en del nu er bebygget og en del stadig er naturområde, lå i Strickers tid en bungalow, hvor familien opholdt sig, når sladder og intriger blev for meget inde i Trankebar by. Der er desværre intet tilbage af bungalowen, og naturområdet, der kunne være så smukt, flyder med affald.

Egenlig er det netop her, at Otto med familie bliver mest nærværende – måske fordi man kan se den store familie for sig, Otto har smidt uniformen, går rundt i smukke omgivelser og nyder freden og roen langt fra Trankebars larm og trængsler.

*Jeg vil slutte denne korte beskrivelse af vores ophold i Trankebar med at takke mine rejse-fæller samt Poul og Knud for en fantastisk tur og kan konstatere, at det faktisk blev en både **varm** og **eventyrlig** oplevelse.*

I "Strickers Have" (A. Stricker)

Dansk-Indisk Kulturcenter

- planer og resultater

af
Poul Petersen

I 2012 var jeg til møde med Bestsellerfondens bestyrelse. Jeg blev bedt om at gå hjem og lave et projekt som kunne styrke undervisningen af indbyggerne i Trankebar. Sammen med Knud Helles blev der lavet en undersøgelse blandt 500 familier. Ud af disse var der 350 voksne, unge og børn, som ville deltage i et aftenskoleprogram med hovedvægten lagt på spoken English, historie og kultur. På baggrund af den undersøgelse udformede Knud og jeg et idegrundlag for et Dansk-Indisk Kulturcenter.

Siden da er der sket mange ting. Vi fik gennem et par år prøvet ideen af med aften-

skoleundervisning på de lokale skoler og lærerseminarier. Eleverne viser stor interesse for at modtage undervisning om aftenen, selvom de fleste har været i skole fra 9 – 17. Her er der virkelig et potentiale, som kan udvikles både med danske lærere og med lokale lærerkræfter.

I 2016 overtog vi Kommandantens hus på hjørnet af Dronningensgade og Paradepladsen. Efter renoveringen af den første del af bygningskomplekset kunne vi allerede i begyndelsen af 2017 flytte vores Maritime Museum og Dronningens Bibliotek hertil og i februar åbne stedet som ”Danish-Indian Cultural Centre”.

Siden indvielsen, hvor vi inviterede 800 børn fra de lokale skoler til en sportsdag sammen med et dansk efterskolebesøg, har museet været åbent for offentligheden. Der kommer flere og flere gæster, og hver gang vi har danskere i Trankebar, bliver der lavet arrangementer sammen med Trankebars befolkning. Tanken om at lade vores kulturcenter være byens forsamlingshus er ved at tage form. I 2016 og 17 har vi haft danske grupper på højskoleophold i Trankebar. Når der kommer grupper udefra, bliver de ofte vist rundt af folk fra Foreningen Trankebar og får et historisk foredrag.

Dronningens bibliotek bliver brugt af historieinteresserede, og flere af samlingens bøger er blevet kopieret, så de kan sælges til en pris, som de lokale kan betale. Flere skrifter er blevet oversat til lokalsproget Tamil, da mange lokale ikke kan læse engelsk og jo slet ikke dansk. Vi havde i 2017 besøg af de nordiske landes ambassadører, hvilket medførte, at flere danske firmaer gav støtte til Theresa Convent’s nystartede College for kvinder i Trankebar. Lidt efter lidt har vi de sidste par år slået os fast som en del af Trankebar og er blevet en samarbejdspartner, man regner med.

Kommandantens hus, som fra omkring 1700 har været bopæl for den danske militærchef i Trankebar, er ved at udvikle sig til byen Trankebars Kulturcenter, i tæt forbindelse med Den Danske Guvernørbolig og Fort Dansborg. Vi glæder os over, at vi ikke bare er i færd med at renovere en gammel dansk historisk bygning, men at vi også giver bygningen liv og indhold, så den kan bruges til et noget, der stemmer helt overens med Foreningen Trankebars formål, som udover at renovere de historiske bygninger også er at skabe et mødested for dansk og indisk kultur i Trankebar.

Vi er godt i gang med 2. etape af restaureringen: nedbrydning af tagkonstruktionen og etablering af en tagterrasse med balustre ud mod Paradepladsen. Vores tanke er, at der i denne del af bygningen skal indrettes museumscafe, hvor man kan få sig en kop the i fine porcelænskopper i smukke omgivelser, og at rummet under terrassen desuden skal fungere som film- og udstillingslokale.

Cafeen kan også omfatte servering i haven. Det lille rum på førstesalen over indgangspartiet vil kunne danne rammen om et kombineret studierum og udstillingslokale, hvor man i fred og ro kan læse en bog, mens man nyder udsigten mod Paradepladsen og Fort Dansborg.

Indisk skoleklasse på besøg i vort museum (Poul Petersen)

Nedenstående idegrundlag for Dansk-Indisk Kulturcenter er med få ændringer identisk med det skole- og undervisningsprogram, Poul og Knud i 2012 udarbejdede på Bestsellerfondens opfordring.

Dansk-indisk Kulturcenter

Ide og indhold

Foreningen Trankebar har som formål at understøtte Trankebarns udvikling, at styrke bevidstheden om vor fælles historie og kulturarv samt at arbejde for udbygning af relationen mellem Trankebar og Danmark.

Den væsentligste forudsætning for at kunne opnå disse mål er forståelse og respekt for kulturforskelle og kendskab til andre løsningsmodeller end de kendte.

Med det formål at skabe et forum for udveksling af synspunkter og viden, der kan styrke samarbejdet om at sikre vor fælles kulturarv og samtidigt understøtte udviklingen af Trankebar, ønsker vi derfor at oprette et dansk-indisk kulturcenter i Trankebar.

Dette kulturcenter skal udbyde en række kurser, uddannelsesforløb og andre arrangementer, som vil være attraktive for den lokale befolkning. Det er derfor vigtigt, at kulturcentrets virksomhed planlægges i et tæt samarbejde med lokale partnere.

Overordnet er det tanken, at kulturcenteret skal fungere med den danske højskole og Folkeuniversitetet som forbillede og derfor først og fremmest sigte mod at udvikle selvstændig stillingtagen og samfundsforståelse.

1. Kulturcentret skal udbyde undervisnings- og kulturelle aktiviteter, der kan være attraktive for alle grupper i lokalsamfundet og også for danskere.
2. Centret skal arrangere foredragsarrangementer og invitere til møder for udveksling af synspunkter om emner af betydning for byen eller for det dansk-indiske samarbejde.
3. Centret skal drive det eksisterende maritime museum og udvikle det til et museum, der afspejler alle sider af den fælles dansk-indiske historie og kulturarv i Trankebar.
4. Centret skal i samarbejde med TELC University College i Poreiar opbygge faciliteter, der kan tiltrække indiske danske forskere, som ved ophold af kortere eller længere varighed kan studere og formidle træk af Trankebars kultur og historie.
5. Centret skal opbygge et håndbibliotek, der kan benyttes af lokalbefolkningen, af forskere og andre interesserede.
6. Centret skal i samarbejde med TELC University College i Poreiar oprette en afdeling for oversættelse af tekster fra engelsk til tamil.
7. Centret skal udbyde højskoleophold af kortere eller længere varighed for både og indere, hvor en vigtig del af indholdet består i kulturudveksling og kulturforståelse.
8. Centret skal arrangere udvekslingsrejser med udvalgte hold af danskere og/eller indere til henholdsvis Danmark og Indien.
9. Centret skal arrangere kulturelle workshops, hvor indiske og danske kunstnere og kulturpersoner kan mødes for at udvikle og gennemføre projekter af lokal interesse.

Den første trykte bog på Tamil

om Ziegenbalgs imponerende bedrift
af
Knud Helles

Jeg har ofte oplevet, at danske besøgende i Trankebar forundres over det store monument med den forgyldte statue af Bartholomaeus Ziegenbalg for enden af Kongensgade. Mange opfatter det som et upassende, grimt og forstyrrende element i den historiske sammenhæng og miljø (således også Arne Stricker i artiklen "I tip, tip, tip oldefars fodspor" ovenfor). Ja, det er ikke sådan, vi i Danmark synes, at mindesmærker kan se ud. Men vi er i Indien, og her er fest, farver, og hvad vi opfatter som rene glansbilledagtige figurer en vigtig del af kulturen. Men bag den negative reaktion på monumentet gemmer sig også ofte den omstændighed, at den besøgende ikke på forhånd har kendskab til Ziegenbalg og hans store betydning for Trankebar og i Indien i øvrigt. Den protestantiske mission i Indien startede med Ziegenbalg. Det var ham, der som den først oversatte og trykte bibelen på Tamil. Det skete i Trankebar, som derfor spiller en ganske særlig rolle som den Indiske Lutherske Kirkes udgangspunkt.

Monument for Bartholomaeus Ziegenbalg på hjørnet af Dronningsgade og Paradepladsen (K. Helles)

I 1705 blev han og Heinrich Plütschau, som begge var studerende ved Francke Stiftelsen i Halle, af Frederik IV antaget som missionærer. Den oprindelige tanke var, at de to skulle sendes til Vestindien. Men ved ankomsten til København blev det besluttet, at de i stedet skulle sendes til Trankebar i stedet. De havde således ikke haft nogen chance for at forberede sig til at virke i Indien og kendte intet til det tamilske sprog eller den indiske kultur, da de i juli 1706 blev sat i land i Trankebar. Her stod de så, midt på Paradepladsen, den 24-årige Ziegenbalg og Plütschau på 30. For der var ikke nogen, der ønskede at hjælpe dem. Danskere og andre europæere var i Trankebar for at drive handel. Var der noget de frygtede, var det uro i den indiske befolkning, der ville skade deres

muligheder, og missionsvirksomhed blandt hinduerne var netop en sag, der lagde op til splid og ballade.

Men de to missionærer gik straks i gang med deres opgave. En grundlæggende tanke i Francke Stiftelsen var ”menneske først”. Religionsomvendelsen måtte komme i anden række. Derfor tog de to nyankomne missionærer straks fat på at sætte sig ind i kulturen og lære sig sproget – dvs.

Ziegenbalg kastede sig over Tamil og Plütschau gav sig til at lære Portugisisk, som en del indbyggere talte. I løbet af de næste par år lykkedes det dem at oprette en skole og skabe en lille menighed, som fik stadig flere medlemmer.

Ziegenbalg arbejdede dag og nat for at beherske det tamilske sprog. Han opsøgte tamilske lærere, inviterede hinduiske brahminere til samtaler om religion og filosofi og indsamlede tamilske tekster.

Allerede i 1714 – efter 8 år! – kunne Ziegenbalg og Gründler, som var kommet til Trankebar i 1709, udgive de fire Evangelier og Apostlenes Gerninger på Tamil, en bog på over 500 sider. Det var naturligvis især Ziegenbalgs værk.

Indtil da var der aldrig blevet trykt en bog på Tamil i Indien. Der fandtes ikke et trykkeri med tamilske typer. Alt, maskiner og papir måtte fremskaffes fra Europa eller nyfremstilles lokalt. At det kunne lade sig gøre er simpelthen imponerende. Det skyldes en utrættelig og målrettet indsats fra først og fremmest Ziegenbalg, som også skrev og trykte en tamilsk grammatik, udgav sin trykte oversættelse af Det Ny Testamente i 1715 og lidt senere af Det gamle Testamente.

Ziegenbalg døde allerede i 1719, kun 37 år gammel. Han har altså kun virket i Trankebar i 13 år.

Men hans store indsats og betydning for Trankebar er den indlysende og berettigede begrundelse for monumentet, der blev opstillet i 300-året for hans ankomst til byen.

Hans banebrydende indsats skabte ikke alene grundlaget for den lutherske mission i Indien, men også for det levende skole- og undervisningsmiljø, der findes i Trankebar i dag. Derfor arbejder den tyske Francke Stiftung i Halle med støtte fra den tyske stat på, at de tilbageværende bygninger fra Ziegenbalgs og den nærmest følgende tid skal optages på Unescos liste over verdensarv. Gennem de sidste 3 år har Jasmin Eppert fra Halle været udstationeret som projektleder i Trankebar.

Foreløbig er Ziegenbalgs hus i det store skolekompleks i Admiralsgade blevet restaureret, og der er her indrettet et Ziegenbalg Museum.

Ziegenbalgs nyrestaurerede hus i Admiralsgade. I midten ses hans Bedehus, og th. en forgyldt buste af ham (K. Helles). Her følger min oversættelse af det tyske forord til ”De Fire Evangelier og Apostlenes Gerninger” i Ziegenbalgs (og Gründlers?) oversættelse til Tamil, trykt i Trankebar 1714. Den første bog trykt på Tamil:

Til ...Frederik IV...

Den mest ophøjede, stormægtigste, allernådigste

Arvekonge

og

suveræne Herre

En kristen konges vigtigste egenskaber er følgende:

at han frygter Gud, kongernes konge, af hele sit hjerte, at han som en folkets fader fører scepteret med ret og retfærdighed og udbreder den sande religion blandt menneskene. Kun de konger, som optræder sådan, leder en velsignet og lykkelig regering. Ved hjælp af sådanne fyrster plejer Gud at udbrede sit riges velsignelse til menneskene. Da nu Deres Kongel. Majestæt udmærket er klar over dette efter Guds hellige ord, så gør De Dem blandt de konger, som behersker Europa, særligt umage for, at De ikke blot frygter Gud og fører det Kongel. Scepter med ret og retfærdighed i overensstemmelse med hans vilje, men De bestræber Dem også alvorligt på at udbrede den sande religion både i Deres riger og i andre lande. Som bevis på denne allernådigste bestræbelse har Deres Kongel. Majestæt med stor nåde udsendt os uværdige som lærere til dette de malabariske folkeslags land med befaling til for dem at prædike Guds hellige ord, som kan gøre alle folk lykkelige. Derved har Gud med hjælp Deres Majestæts hjælp ydet landets indbyggere, der hvad sjælen angår, var yderst vildfarne, en meget stor velgerning. Og selvom de færreste

opfatter dette som en velgerning lige nu, så tvivler vi ikke dog ikke på, at mange i fremtiden i stadig højere grad vil forstå det. Hvad os angår, så har vi, så snart vi var kommet til dette land og havde lært det malabariske sprog, med stor omhu bestræbt os på, at det hellige Guds ord kunne blive oversat til dette sprog. Thi dette Guds hellige ord er i stand til at oplyse hedningene, der sidder i mørket, at omvende deres hjerter, at genføde dem åndeligt og at indlemme dem i Jesu Christi Rige. Efter at vi havde skrevet enkelte bøger om den kristne lære på dette sprog, har vi straks med Guds særlige bistand oversat Det Ny Testaments bøger en efter en til dette sprog, og derefter har vi indtil nu ladet dem afskrive i mange eksemplarer. Vi har også haft stor nytte af at undervise efter dem både i kirken og i skolerne. Efter at have færdiggjort dem, har vi ikke alene oversat indholdet af Det Gamle Testaments bøger til dette sprog, men vi har også taget fat på at oversætte den hellige skrifts bøger fuldstændigt en efter en. Men for at Guds hellige ord desto bedre kan blive udbredt i dette land, har vi sidste år fra velgørere i Europa modtaget et malabarisk bogtrykkeri, med hvilket de fire Evangelier og Apostlenes Historie nu er blevet trykt.

Da nu Deres Kongel. Majestæt af stor nåde har sendt os uværdige til indbyggerne i dette land og anvender store omkostninger på, at disse folk kan blive ført til den kristne kirke og også drager den allernådigste omsorg for dem, der allerede er indlemmet i den Kristne Kirke, og som beskytter os uværdige lærere mod vore fjender, så lægger vi os ned for Deres Kongel. Majestæts fødder og overrækker i dybeste ydmyghed disse første på malabarisk sprog trykte bøger af den hellige skrift. Da nu det hellige Guds ord er den største skat blandt alle ostindiske skatte og den ædleste perle, så beder vi allerydmygst om, at Deres Majestæt i fremtiden stedse allernådigst vil lade os uværdige vederfare nødvendig hjælp og bistand, for at dette Guds ord kan blive vidt udbredt blandt indbyggerne i dette land og derved mange vil indgå i den Kristne Kirke og blive lykkelige. Daglig beder vi også om, at Gud, som belønner alt godt, på grund af denne så store velgerning vil lade Deres Kongel. Majestæt vederfare en evig gengældelse.

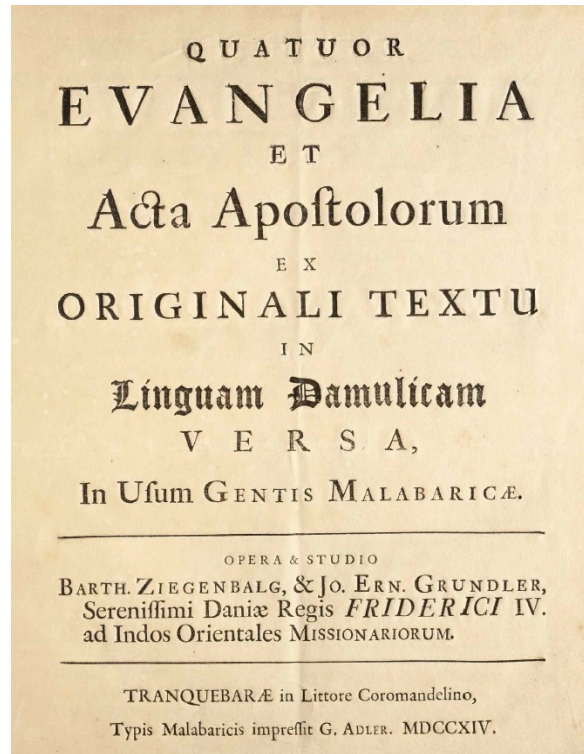
Vi forbliver

Deres Kongel. Majestæt

allerunderdanigste Knægte

Bartholomaeus Ziegenbalg
Iohannes Ernestus Gründler

Skrevet i Tranquebar Anno Christi 1714. den 25. September.

Forsiden af "Quatuor Evangelia....", 1714 (Det Kgl. Bibliotek)

Serviceoplysninger

Medlemskab af Foreningen Trankebar

Medlemskab tegnes ved henvendelse til foreningens kasserer:

Karin Knudsen
Hovedgaden 26
5932Humble
Mail: kvknudsen@mail.dk

Medlemskontingent

(for et regnskabsår, jan. – dec.)

Enkeltpersoner:	kr. 175,-
	kr. 800,- for 5 år
Husstand:	kr. 250,-
Skoler, foreninger og virksomheder mm.:	kr. 500,-

Kontingentet indbetales til:
Nordea, Rudkøbing Afdeling
Østergade 6, 5900 Rudkøbing – Tlf.: 70 33 33 33
Reg. nr.: 5630 – konto nr.: 5365 485 056 eller
IBAN nr. DK7 62000 5365 485 056

Kassererens anvisninger om kontingentbetalingen

Betaling kan ske ved overførsel via netbank eller med indbetalingskort. Opgiv først jeres medlemsnummer og derefter navn. I behøver ikke skrive mere. Banken giver os kun meddelelse om de første anslag. Vi kan derfor ikke se, hvem der betaler, hvis der kun står lektor, landmand eller dyrlæge på bankens meddelelse.

Ved brug af indbetalingskort: Beløbsmodtager Foreningen Trankebar – konto 83 877 634

Er I i tvivl om jeres medlemsnummer, så send en forespørgsel til min mailadresse:
kvknudsen@mail.dk

Kontingent for 2018 bedes indbetalt senest den 28.02.2019.

Eksempel: medl. nr. 318 Knud Helles

NB: Det vil være en stor hjælp og spare porto, hvis vi har jeres mailadresse.
De fleste har vi, men hvis I er i tvivl, om vi har jeres adresse, er det bedre at sende den en gang mere.
Send den til: kvknudsen@mail.dk

Fra det ny maritime museum i Danish-Indian Cultural Centre (Knud Helles, februar 2017)

Fra det ny Queen's Library i Danish-Indian Cultural Centre (Poul Petersen, februar 2017)

TRANKEBAR